

Dette Standpunkt er saare langt fra den Ordning, den gældende Ret hos os og vistnok overalt i Verden har gennemført i Nævningesager, hvor de juridiske Dommere ikke blot er ene om at drage de juridiske Konsekvenser af Nævningernes Kendelse, men ogsaa i Forhold til Bevisspørgsmaalet er i Besiddelse af en Myndighed til at gribe ind overfor Nævningekendelser, der forekommer dem uholdbare, — en Myndighed, der vel i første Omgang kan fremtræde som en Ret til at suspendere Kendelsens Virkninger, men i Realiteten er en Underkendelse af denne og faktisk i Reglen straks virker som en Frifindelse.

Flertallet vil derfor finde det urigtigt, at man ved Indførelsen af Domsmand i det foreslaaede Omfang vil stille Rettens juridiske Bestanddel værgeløs overfor Lægmandenes Afgørelse af Bevisspørgsmaal, ogsaa naar denne gaar ud paa Domfældelse af Tiltalte, og dermed aabne Plads for, at politiske Hensyn, Faginteresser, Standsfordomme o. l. i 1. Instans kan sættes i Rettens Sted, uden at herimod haves andet Værn end en Indtakning for en højere Ret, ved hvilken der ingen betryggende Garantier haves imod, at endog en Majoritet indenfor de to Instansers juridiske Medlemmer overstemmes, og da uden at der herimod haves Retsmidler, idet Paakaldelse af Højesteret til Afgørelse af Bevisspørgsmaal efter Forslaget er udelukket.

Flertallet maa ligeledes anse det for lidet fyldestgørende, naar Betænkningen som Grund til at afskære de juridiske Dommere fra Afgørelsen af de i Sagen foreliggende Retsspørgsmaal henviser til, at der »som Regel« ikke i Straffesager er Tale om udviklede Spørgsmaal af denne Art. Tværtimod maa det hævdes, at slige Spørgsmaal forelægges daglig Retterne til Afgørelse — man behøver blot at tænke paa alle de retlige Tvivlsmaal, Forbrydelser som Falsk eller Bedrageri fremkalder —, og det maa fastholdes, at det at afskære det juridiske Element fra at være bestemmende ved Retsspørgsmaalenes Afgørelse — hvad enten disse er udviklede eller ikke — og saaledes nedsætte dette Element til en blot raadgivende Faktor — i Forhold til det suveræne Lægelement, er en unaturlig Ordning, der netop i Retslivet frembyder store Farer, og som utvivlsomt vil give Bagslag.

I saa Henseende maa Flertallet henpege paa den store Betydning, som det saavel for Retsudviklingen som for Befolkningen har, at ensartede Retstilfælde finder en ensartet Afgørelse. Den i Betænkningen foreslaaede Ordning gør intet Forsøg paa at skabe Garantier i saa Henseende, men giver tværtimod Tilfældighederne frit Spil, hvoraf Følgen vil blive, at i det enkelte Tilfælde ikke alene Bevisspørgsmaal og Spørgsmaal om Strafudmaalingen for et vist Forhold, men ogsaa selve det retlige Hovedspørgsmaal om Strafbart eller ikke Strafbart vil blive besvaret saare forskelligt efter Sted og Tid. Det har allerede nu overfor visse Nævningekendelser vist sig, i hvor høj Grad Befolkningen er agtpaagivende og uvillig stemt overfor alt, hvad der giver en Tiltalts Skæbne Præget af Afgørelse ved Lotteri, og den Utryghed, som føles i Anledning af slige Kendelser, der paa Grund af Nævningesagernes Faatallighed nu kun er Episoder, vil naturligvis brede sig i langt højere Grad, naar det drejer sig om Afgørelserne i Domsmandsretterne, der efter Forslaget vil blive det centrale Punkt i hele Retsplejen. Det er i høj Grad at befrygte, at Agtelsen for Domstolene og deres Afgørelser under slige Forhold ikke i Længden lader sig opretholde i dens hidtidige Omfang.

Flertallet maa derfor betinge sin Tilslutning til Betænkningen paa dette Punkt af, at der foretages to Ændringer i Forslaget:

1. Der indføres i § 214 en Bestemmelse om, at Dommeren i Underinstansen, hvis han overstemmes af Domsmand, og dette vilde medføre, at en Tiltalt dømmes skyldig i et vist strafbart Forhold, har at gøre Bemærkning om Afstemningen til Retsbogen.

Et Mindretal paa 6 Medlemmer maa endvidere ønske indføjet en Bestemmelse om, at Dommen i det her omhandlede Tilfælde vil ex officio af Anklagemyndigheden være at indanke for Landsretten. For saadan Anke gælder Bestemmelsen i Retsplejelovens § 960, 4. Stk., sidste Pkt.

2. Det foreslaaede nye 3. Punktum af § 216 udgaar, saaledes at Retsformandens Stemme, som hjemlet i Paragraffen, i Tilfælde af Stemmelighed gør Udslaget.

Et Mindretal paa et Medlem foreslaar, at der unker Anke af Domsmandssager kun tiltræder 2 Domsmand.

Det underbygger Formandens Stilling og findes i det hele naturligst, at Dommernes Antal er ulige. Sammenlign herved Retsplejelovens § 21, sidste Stk.